

SK

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

2018

Audit spoločných podnikov EÚ za rok 2018 v skratke

Predstavujeme výročnú správu
Európskeho dvora audítorov
o spoločných podnikoch EÚ za rok 2018

Obsah

	Body
Zhrnutie	I–IV
Čo kontrolujeme	01–17
Právna štruktúra a založenie	01–03
Spoločné podniky fungujú v rámci programu Horizont 2020 a Euratomu	04–09
Osem spoločných podnikov v súčasnosti vykonáva osobitné opatrenia v rámci programu Horizont 2020	04–07
Pre ITER bol vytvorený jeden spoločný podnik	08–09
Mechanizmy správy	10
Financovanie a zdroje spoločných podnikov v roku 2018	11–16
Postup udelenia absolútoría	17
Náš audit	18–21
Náš mandát	18
Využitie práce iných osôb	19–20
Naše posúdenie rizika	21
Celkové výsledky ročných auditov spoločných podnikov za rozpočtový rok 2018	22–44
Výrok bez výhrad (čistý výrok)...	22–28
... k účtovnej závierke všetkých spoločných podnikov, ale zdôraznenie skutočnosti v prípade spoločného podniku F4E v súvislosti s príspevkom EÚ na projekt ITER	22–24
... k príjmom zaznamenaných v účtovných závierkach všetkých spoločných podnikov	25
... k platbám zaznamenaným v účtovných závierkach všetkých spoločných podnikov	26–28
Naše pripomienky sa týkajú aj oblastí, ktoré je potrebné zlepšiť	29–43
Rozpočtové a finančné riadenie	30

Úroveň vykonávania činností spoločných podnikov v rámci 7. RP a príspevky členov	31
Úroveň vykonávania činností spoločných podnikov v rámci 7. RP a príspevky členov	32–36
Vnútorné kontroly platieb	37–40
Riadenie projektov a grantov	41–43
Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich audítorských zistení	44
Iné audity a preskúmania súvisiace so spoločnými podnikmi	45

Zoznam akronymov

Tento zoznam akronymov zahŕňa spoločné podniky EÚ a iné orgány EÚ spomenuté v tejto správe.

Akronym	Úplný názov
7. RP	Siedmy rámcový program pre výskum a technologický rozvoj (2007 – 2013)
ARTEMIS	Spoločný podnik ARTEMIS, ktorým sa vykonáva spoločná technologická iniciatíva pre vstavané počítačové systémy
BBI	Spoločný podnik pre priemyselné odvetvia využívajúce biologické materiály
CFS	Osvedčenie o finančných výkazoch
Čisté nebo	Spoločný podnik Čisté nebo
EASA	Európska agentúra pre bezpečnosť letectva
ECSEL	Spoločný podnik Elektronické komponenty a systémy
EIT	Európsky inovačný a technologický inštitút
ENIAC	Poradná rada európskej iniciatívy pre nanoelektroniku
Euratom	Európske spoločenstvo pre atómovú energiu
EuroHPC	Spoločný podnik pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku
EVM	Riadenie získanej hodnoty
F4E	Spoločný podnik Fusion for Energy
FCH	Spoločný podnik pre palivové články a vodík
GR RTD	Generálne riaditeľstvo pre výskum a inovácie

H2020	Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inovácie (2014 – 2020)
IIL	Spoločný podnik pre iniciatívu pre inovačné lieky
ITER	Medzinárodný termonukleárny experimentálny reaktor
NPE	Nástroj na prepájanie Európy
P2P	Verejno-súkromné partnerstvo
PMO	Úrad pre správu a úhradu individuálnych nárokov
S2R	Spoločný podnik Shift2Rail (európska iniciatíva v oblasti železníc)
SESAR	Spoločný podnik pre výskum riadenia letovej prevádzky jednotného európskeho vzdušného priestoru
SNE	Vyslaní národní experti
TEN-T	Program transeurópskej dopravnej siete
VFR	Viacročný finančný rámec

Zhrnutie

I Za rozpočtový rok končiaci 31. decembra 2018 sme vydali audítorský výrok bez výhrad (tzv. čistý výrok) k účtovným závierkam všetkých spoločných podnikov. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch však k svojmu audítorskému stanovisku k ročnej účtovnej závierke spoločného podniku Fusion for Energy (F4E) za rok 2018 pripájame zdôraznenie skutočnosti, aby sme upozornili na riziko ďalšieho zvyšovania nákladov a oneskorení pri realizácii projektu ITER.

II Audítorský výrok bez výhrad (tzv. čistý výrok) sme za všetky spoločné podniky vydali aj k zákonnosti a správnosti platieb a príjmov, ktoré sú základom ročnej účtovnej závierky za rok 2018.

III Celkovo sa pri našom audite ročných účtovných závierok spoločných podnikov a ich príslušných transakcií potvrdili pozitívne výsledky, ktoré sme vykázali v minulých rokoch.

IV Pokiaľ ide o päť spoločných podnikov, ktoré vykonávajú činnosti 7. RP a TEN-T (SESAR, Čisté nebo, IIL, FCH, ECSEL), príspevky členov predstavovali na konci roka 2018 a v záverečnej fáze programu približne 89 % cieľových súm stanovených v zakladajúcich nariadeniach spoločných podnikov. Plnenie programu a súvisiaci príspevok siedmich spoločných podnikov, ktoré vykonávajú činnosti v rámci programu Horizont 2020 (SESAR, Čisté nebo, IIL, FCH, ECSEL, BBI, S2R), takisto zaostávali za cieľmi. Na konci roka 2018, teda v polovici programového obdobia, spoločné podniky zrealizovali v priemere len 39 % svojich činností v rámci programu Horizont 2020 a súvisiacich doplnkových činností. Po vylúčení doplnkových činností predstavovala miera plnenia len 31 %. Podobne, spoločné podniky dosiahli v priemere len 25 % svojich cieľov v oblasti poskytovania príspevkov na prevádzkové činnosti v porovnaní so 75 % v prípade ich doplnkových činností.

Čo kontrolujeme

Právna štruktúra a založenie

01 Spoločné podniky sú formou verejno-súkromného partnerstva s právnou subjektivitou, ktorých cieľom je priblížiť výsledky projektov v strategických oblastiach výskumu a inovácií k uvedeniu na trh a zlepšiť prepojenie medzi výskumom a rozvojom spoločnosti.

02 Sú zriadené podľa článku 187 Zmluvy o fungovaní Európskej únie alebo (v prípade spoločného podniku Fusion for Energy) článkov 45 až 51 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Euratom).

03 Tvoria ju verejní členovia, zvyčajne Európska únia (zastúpená Komisiou), zúčastnené členské štáty, medzinárodné organizácie a súkromní členovia, ktorí zastupujú priemysel a v niektorých prípadoch výskum. Spoločné podniky, s výnimkou spoločného podniku F4E, prijímajú vlastný výskumný program a pridelujú finančné prostriedky najmä prostredníctvom otvorených výziev na predkladanie návrhov.

Spoločné podniky fungujú v rámci programu Horizont 2020 a Euratomu

Osem spoločných podnikov v súčasnosti vykonáva osobitné opatrenia v rámci programu Horizont 2020

04 Prvá skupina siedmich spoločných podnikov vykonáva osobitné opatrenia programu Horizont 2020 (H2020):

- o Čisté nebo,
- o výskum manažmentu letovej prevádzky jednotného európskeho neba (SESAR),
- o palivové články a vodík (FCH),
- o iniciatíva pre inovačné lieky (IIL),
- o elektronické komponenty a systémy pre vedúce postavenie Európy (ECSEL), ktoré vznikli v roku 2014 zlúčením dvoch spoločných podnikov: nanoelektronika (ENIAC) a vstavané systémy (ARTEMIS),

- o priemyselné odvetvia využívajúce biologické materiály (BBI)
- o Shift2Rail (S2R).

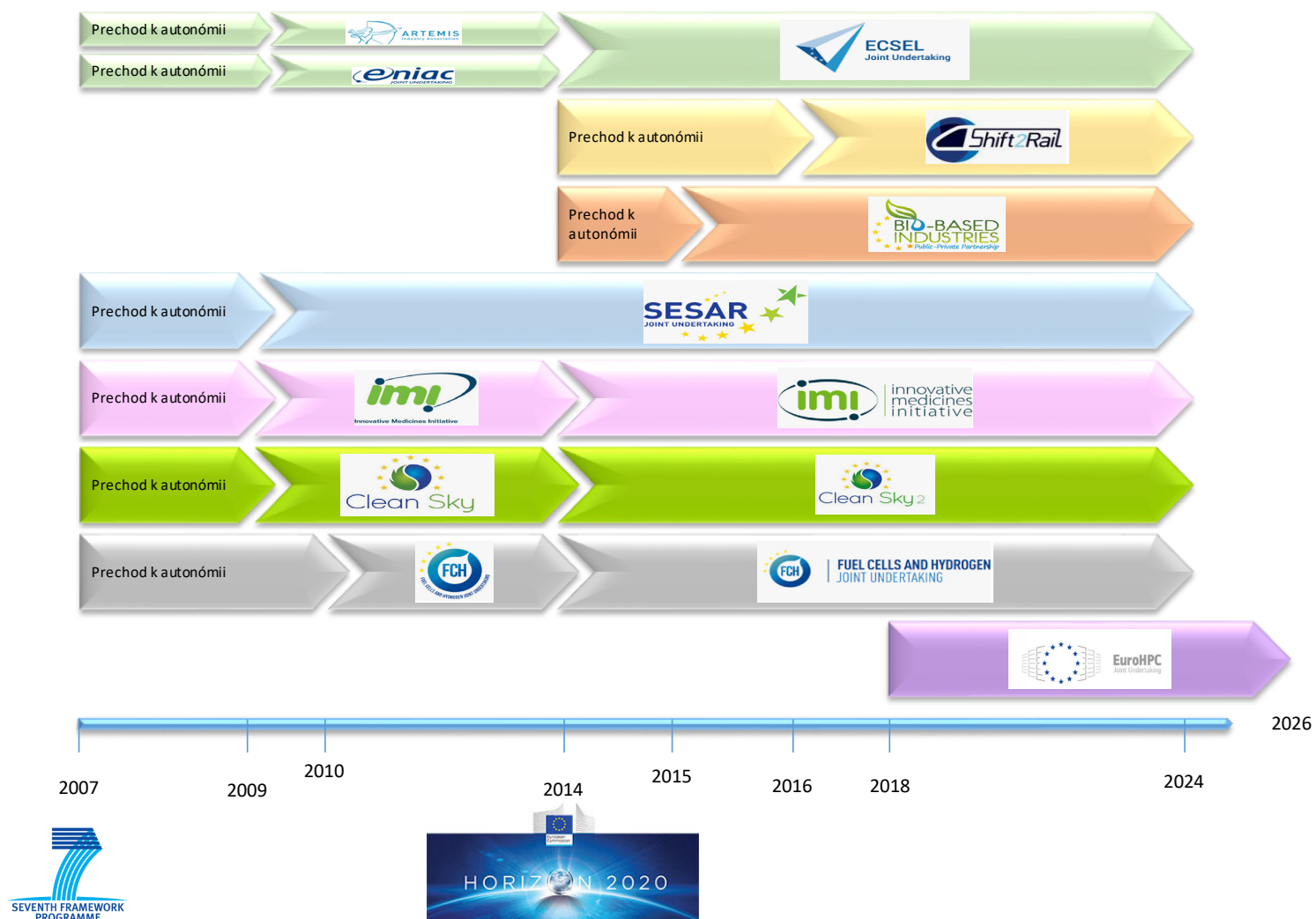
05 Okrem toho v novembri 2018 Rada zriadila ôsmy spoločný podnik v oblasti digitálneho výskumu: spoločný podnik pre európsku vysokovýkonnú výpočtovú techniku (EuroHPC). Tento orgán bol zriadený na základe spoločnej iniciatívy EÚ a ďalších európskych krajín s cieľom vytvoriť v Európe špičkový superpočítačový ekosystém. Účtovnú závierku tohto spoločného podniku budeme po prvýkrát kontrolovať v roku 2020.

06 V súčasnosti sa tieto spoločné podniky plánujú prevádzkovať do roku 2024 s výnimkou podniku EuroHPC, ktorý bude fungovať do konca roka 2026.

07 V *ilustrácii 1* sa uvádza prehľad dátumov zriadenia a plánované trvanie operácií týchto spoločných podnikov v rámci programu Horizont 2020.

Ilustrácia 1 – Spoločné podniky v rámci programu Horizont 2020 – dátum zriadenia a plánované trvanie operácií

Zdroj: EK na základe nariadení Rady, ktorými sa zriaďujú spoločné podniky, upravené Európskym dvorom audítorov.

Pre ITER bol vytvorený jeden spoločný podnik

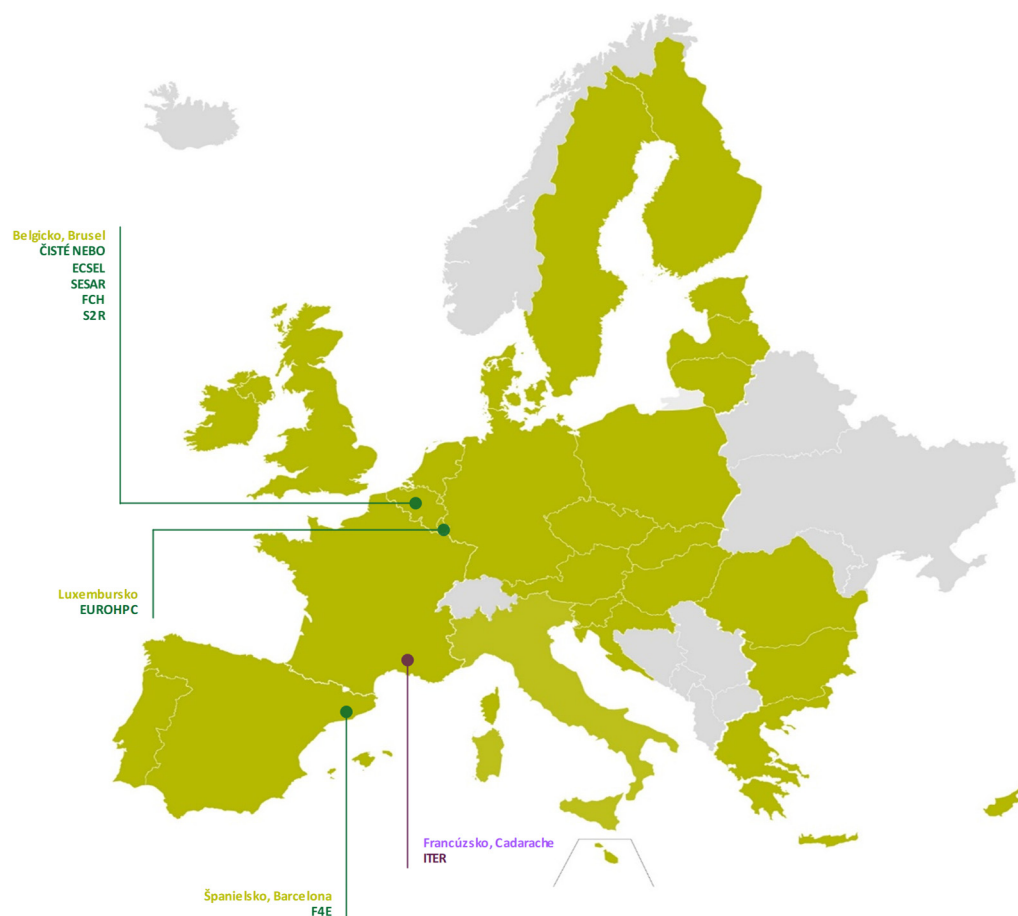
08 V roku 2007 zriadila EÚ na základe Zmluvy o Euratome spoločný podnik Fusion for Energy (F4E) na obdobie 35 rokov. Je zodpovedný za poskytovanie európskeho príspevku na Medzinárodný termonukleárny experimentálny reaktor (ITER), čo je globálne vedecké partnerstvo, ktorého cieľom je demonštrovať jadrovú syntézu ako životaschopný a udržateľný zdroj energie¹. Zakladajúcimi členmi spoločného podniku F4E sú Euratom zastúpený Komisiou, členské štáty Euratomu a Švajčiarsko.

09 Všetky spoločné podniky v rámci programu Horizont 2020 sídlia v Bruseli (Belgicko) s výnimkou spoločného podniku EuroHPC, ktorý sa nachádza v Luxemburgu. Spoločný podnik F4E sa nachádza v Barcelone (Španielsko), pričom hlavné zariadenia jadrovej syntézy sa budujú v Cadarache vo Francúzsku (pozri [ilustráciu 2](#)).

---

¹ Projekt ITER začal v roku 2005 s cieľom vybudovať a prevádzkovať experimentálne zariadenie na preukázanie vedeckej životaschopnosti jadrovej syntézy ako budúceho udržateľného zdroja energie. Zahŕňa sedem globálnych partnerov (EÚ zastúpená Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu (Euratom), Spojené štáty, Rusko, Japonsko, Čína, Južná Kórea a India).

Ilustrácia 2 – Sídla spoločných podnikov v Európskej únii

Zdroj: EDA.

Mechanizmy správy

10 Väčšina spoločných podnikov sa riadi bipartitným modelom, v rámci ktorého sú Komisia a priemysel (v niektorých prípadoch aj výskum) zastúpení v správnej rade a prispievajú na činnosti spoločného podniku (SESAR, Čisté nebo, IIL, FCH, BBI a S2R). Niektoré sa riadia tripartitným modelom, v rámci ktorého sú členské štáty, Komisia a priemysel zastúpení v správnej rade a prispievajú na činnosti spoločného podniku (ECSEL a EuroHPC).

Financovanie a zdroje spoločných podnikov v roku 2018

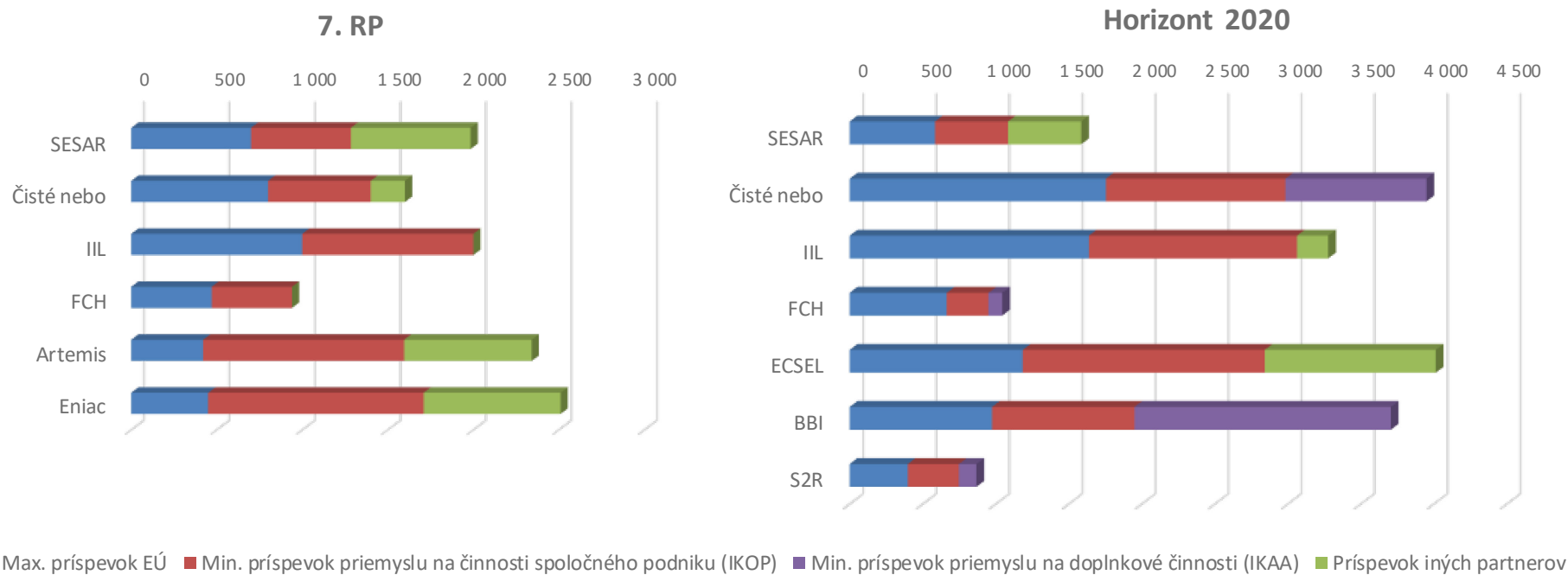
11 Na financovanie výskumných a inovačných činností spoločných podnikov, ktoré realizujú projekty v rámci 7. RP a programu Horizont 2020, prispieva EÚ, ako aj partneri z oblasti priemyslu a výskumu:

- o Komisia poskytuje peňažné prostriedky zo 7. RP a z programu Horizont 2020 na spolufinancovanie výskumných a inovačných projektov spoločných podnikov. Dva spoločné podniky (SESAR a S2R) dostávajú finančné prostriedky aj z programu transeurópskej dopravnej siete (TEN-T).
- o Partneri zastupujúci priemysel a výskum poskytujú nepeňažné príspevky na vykonávanie výskumných a inovačných projektov spoločných podnikov.
- o Komisia aj súkromní partneri poskytujú rovnaké hotovostné príspevky na financovanie administratívnych nákladov spoločných podnikov.

12 Pokiaľ ide o činnosti v rámci 7. RP, výška nepeňažných príspevkov, ktoré poskytnú partneri zastupujúci priemysel a výskum, sa musí rovnať sume hotovostných príspevkov EÚ. Pokiaľ však ide o činnosti v rámci programu Horizont 2020, príslušné zakladajúce nariadenia spoločného podniku vymedzujú výšku hotovostných príspevkov EÚ, ako aj nepeňažných príspevkov súkromných partnerov na výskumné a inovačné projekty v rámci programu Horizont 2020.

13 V *ilustrácii 3* je uvedený odhadovaný rozpis príspevkov v rámci 7. RP aj programu Horizont 2020.

Ilustrácia 3 – Príspevky členov počas fungovania spoločného podniku (v mil. EUR)

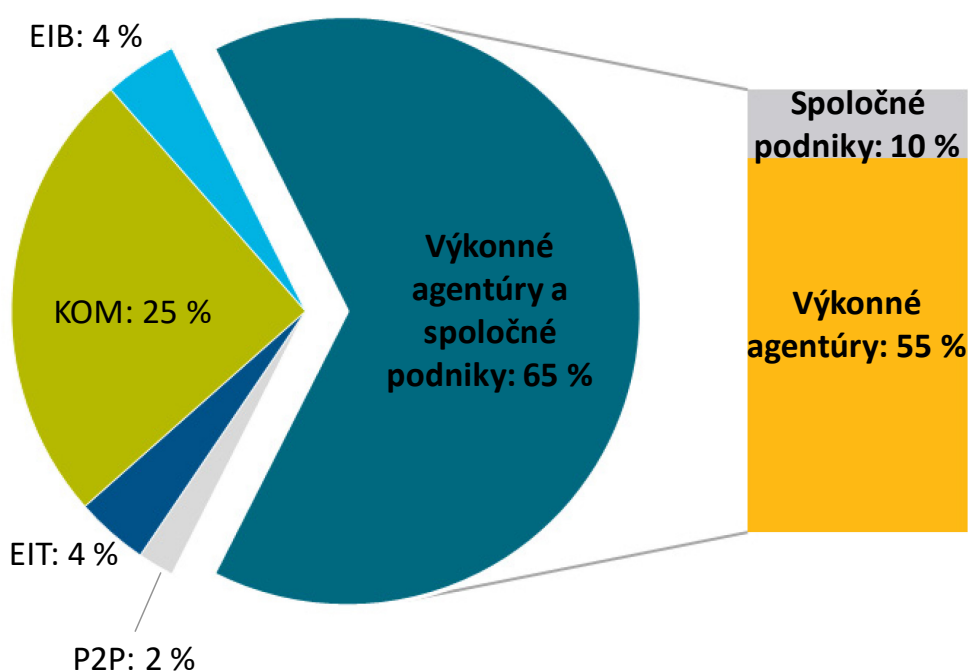

Zdroj: EDA.

14 Existujú dva typy príspevkov členov zastupujúcich priemysel: súkromní členovia všetkých spoločných podnikov sa musia podieľať na celkových nákladoch na projekty spoločných podnikov v oblasti výskumu a inovácií minimálnou sumou. Tento príspevok sa vymedzuje ako rozdiel medzi celkovými nákladmi na projekt a spolufinancovaním EÚ. V prípade štyroch spoločných podnikov (Čisté nebo, FCH, BBI, S2R) musia súkromní členovia poskytnúť aj minimálny objem nepeňažných príspevkov na tzv. doplnkové činnosti vykonávané nad rámec pracovných programov spoločných podnikov, ktoré však spadajú pod ich ciele.

15 Spoločné podniky (s výnimkou spoločného podniku F4E) spravujú približne 10 % alebo 7,2 mld. EUR celkového rozpočtu na program Horizont 2020, ako je znázornené v *ilustrácii 4*. Prostredníctvom finančných prostriedkov EÚ sa investuje približne 17 mld. EUR do výskumných a inovačných projektov v oblastiach programu Horizont 2020 delegovaných na spoločné podniky. Celkový rozpočet na platby siedmich spoločných podnikov vykonávajúcich činnosti výskumného programu na rok 2018 dosiahol 1,2 mld. EUR (v roku 2017: 1,2 mld. EUR) a na konci roka 2018 zamestnávali tieto spoločné podniky 227 zamestnancov (2017: 227) vrátane úradníkov, dočasných zamestnancov, zmluvných zamestnancov a vyslaných národných expertov.

Ilustrácia 4 – Podiel na rozpočte programu Horizont 2020 podľa implementačného orgánu

Zdroj: EDA na základe údajov Európskej komisie.

16 Spoločný podnik F4E je financovaný najmä Euratomom a členskými štátmi Euratomu. Celkové finančné prostriedky Euratomu určené pre spoločný podnik F4E sú obmedzené na 6,6 mld. EUR do konca roka 2020. V roku 2018 bol ročný rozpočet na platby v rámci spoločného podniku F4E 794,8 mil. EUR (v roku 2017: 847,6 mil. EUR). Na konci roka 2018 mal spoločný podnik F4E 442 zamestnancov (2017: 449) vrátane úradníkov a dočasných zamestnancov.

Postup udelenia absolútoría

17 Harmonogram ročného postupu udeľovania absolútoría je znázornený v *ilustrácii 5*.

Ilustrácia 5 – Ročný postup udeľovania absolútoría

Zdroj: EDA.

Náš audit

Náš mandát

18 Podľa článku 287 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sme kontrolovali účtovné závierky ôsmich spoločných podnikov za rozpočtový rok končiaci sa 31. decembra 2018 a zákonnosť a správnosť príslušných transakcií.

Využitie práce iných osôb

19 V súvislosti s auditom spoľahlivosti účtovných závierok spoločných podnikov sme vychádzali zo svojho stanoviska k záverečným audítorským správam nezávislého externého audítora, ktorého si najal príslušný spoločný podnik. Pri každom spoločnom podniku sme skúmali kvalitu audítorskej práce v prípade oblastí, ktoré sú najviac náchylné na riziko.

20 Pri audite zhody príslušných platieb sme vzali do úvahy prácu vykonanú inými audítormi. Preto sme posudzovali a testovali systém vnútornej kontroly spoločných podnikov, overili a opätovne vykonali *ex post* audit, ktorý vykonal útvar Komisie pre spoločný audit a jeho zmluvní externí audítori, a analyzovali sme audity týkajúce sa spoločného podniku, ktoré vykonal Útvar Komisie pre vnútorný audit (IAS).

Naše posúdenie rizika

21 Pri ročnom audite účtovných závierok a príslušných transakcií spoločných podnikov za rok 2018 sme zohľadnili svoje posúdenie rizika spoločných podnikov, ktoré je stručne opísané v nasledujúcej časti:

- o Účtovné závierky spoločných podnikov sa zostavujú na základe účtovných pravidiel schválených účtovníkom Komisie. Tieto pravidlá vychádzajú z medzinárodne prijatých účtovných štandardov pre verejný sektor. Vzhľadom na to, že počet významných chýb zistených v minulosti bol malý, riziko z hľadiska spoľahlivosti účtov sme považovali za nízke. Z dôvodu významnej zmeny v účtovnej politike v roku 2018 však bolo riziko pre spoločný podnik F4E posúdené ako stredné.
- o Platy spravuje Úrad Komisie pre správu a úhradu individuálnych nárokov (PMO), ktorý kontrolujeme v rámci nášho špecifického hodnotenia administratívnych

výdavkov EÚ. V posledných rokoch sa v súvislosti s týmito platbami nezistili žiadne významné chyby.

- Pokiaľ ide o postupy prijímania zamestnancov, riziko z hľadiska zákonnosti a správnosti bolo vo všeobecnosti nízke, ale v prípade spoločných podnikov s vysokou fluktuáciou zamestnancov bolo stredné.
- Riziko pri grantových platbách bolo vo všeobecnosti posúdené ako stredné, pretože v prípade programu Horizont 2020 sa osvedčenia o finančných výkazoch (ďalej len „CFS“) od prijímateľa vyžadujú až na konci projektu, na ktorý EÚ prispela sumou vyššou ako 325 000 EUR, a prijímatelia nie sú povinní poskytnúť podrobnú dokumentáciu ani dôkazy v súvislosti s priebežnými platbami v rámci programu Horizont 2020 (zásada dôvery).
- Pokiaľ ide o zmluvné platby a postupy verejného obstarávania, vzhľadom na obmedzený počet takýchto postupov bolo riziko vo všeobecnosti nízke, ale v prípade spoločného podniku F4E, ktorý používa zložité postupy verejného obstarávania pri zmluvách s vysokou hodnotou, bolo stredné.

Celkové výsledky ročných auditov spoločných podnikov za rozpočtový rok 2018

Výrok bez výhrad (čistý výrok)...

... k účtovnej závierke všetkých spoločných podnikov, ale zdôraznenie skutočnosti v prípade spoločného podniku F4E v súvislosti s príspevkom EÚ na projekt ITER

22 K účtovným závierkam všetkých spoločných podnikov sme vydali výrok bez výhrad. Zastávame názor, že tieto účtovné závierky vyjadrujú verne zo všetkých významných hľadísk finančnú situáciu spoločných podnikov k 31. decembru 2018 a výsledky ich transakcií a tokov hotovosti za príslušný rozpočtový rok v súlade s ustanoveniami platných nariadení o rozpočtových pravidlách a účtovnými pravidlami, ktoré schválil účtovník Komisie.

23 Podobne ako v predchádzajúcich rokoch naše audítorské stanovisko k ročnej účtovnej závierke spoločného podniku F4E za rok 2018 sprevádza zdôraznenie skutočnosti² upozorňujúce na tieto skutočnosti:

- o V novembri 2016 Rada pre ITER schválila nový základný scenár projektu ITER, založený na očakávanom začiatku operačnej fázy (t. j. keď sa najskôr dokončí plazma³) v roku 2025 a dokončení fázy výstavby v roku 2035. Tento nový základný scenár sa uvádza ako najskorší technicky možný dosiahnuteľný dátum. V predchádzajúcom scenári z roku 2010 sa odhadovalo, že fáza výstavby bude dokončená v roku 2020.
- o Spoločný podnik F4E prepočítal príspevok na fázu výstavby projektu na 12 mld. EUR (v hodnotách z roku 2008), oproti 6,6 mld. EUR (v hodnotách z roku 2008), ktoré schválila Rada EÚ v roku 2010. Tento odhad nezahŕňa nepredvídané

² Zdôraznením skutočnosti upozorňujeme na záležitosť, ktorá síce nie je v účtovnej závierke významne skreslená, je však natoľko dôležitá, že je nevyhnutné ju uviesť pre pochopenie účtovnej závierky používateľmi.

³ Prvá plazma predstavuje fázu výstavby zariadenia jadrovej syntézy, ktoré umožní testovať základné zložky zariadenia. Je to tiež bod, keď začína prevádzková fáza.

výdavky, hoci Komisia uviedla, že rezerva na neplánované zdržania v trvaní až 24 mesiacov a rezerva vo výške 10 až 20 % v prípade neplánovaného prekročenia rozpočtu by boli primerané.

- o Spojené kráľovstvo oznámilo Európskej rade 29. marca 2017 svoje rozhodnutie vystúpiť z EÚ a Euratomu. Môže to mať významný vplyv na činnosti spoločného podniku F4E a projektu ITER po roku 2020.

24 Hoci spoločný podnik F4E podnikol pozitívne kroky na zlepšenie riadenia a kontroly svojho príspevku na fázu výstavby projektu, stále existuje riziko ďalšieho zvyšovania nákladov a oneskorení v realizácii projektov v porovnaní so súčasným základným scenárom.

... k príjmom zaznamenaných v účtovných závierkach všetkých spoločných podnikov

25 V prípade všetkých spoločných podnikov sme vydali *auditorský výrok bez výhrad* k zákonnosti a správnosti príjmov zaznamenaných v ročnej účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2018. Zastávame názor, že transakcie boli zo všetkých významných hľadísk zákonne a správne.

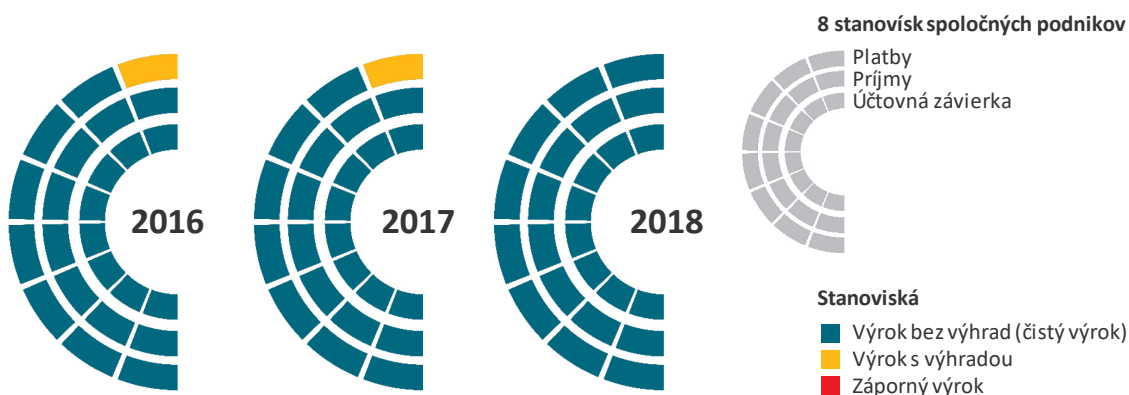
... k platbám zaznamenaným v účtovných závierkach všetkých spoločných podnikov

26 V prípade všetkých spoločných podnikov sme vydali *auditorský výrok bez výhrad* k zákonnosti a správnosti platieb zaznamenaných v ročnej účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2018. Zastávame názor, že transakcie boli zo všetkých významných hľadísk zákonne a správne.

27 Prvýkrát sme tiež vydali auditorský výrok bez výhrad k zákonnosti a správnosti platieb súvisiacich s účtovnou závierkou spoločného podniku ECSEL za rok 2018. Keďže podiel platieb v rámci 7. RP (ku ktorým spoločný podnik ECSEL nebol schopný vypočítať jednotnú chybovosť) bol na nízkej úrovni (približne 20 % platieb), mali sme primeranú záruku, že chybovosť celkových platieb spoločného podniku ECSEL za rok 2018 bola pod 2 % prahom významnosti (pozri tiež bod **38**).

28 *Ilustrácia 6* poskytuje prehľad stanovísk Dvora audítorov týkajúcich sa ôsmich spoločných podnikov, pokiaľ ide o spoľahlivosť účtovných závierok a zákonnosť a správnosť príslušných transakcií (príjmy a platby) od roku 2016 do roku 2018.

Ilustrácia 6 – Stanoviská týkajúce sa spoločných podnikov od roku 2016 do roku 2018

Zdroj: EDA.

Naše pripomienky sa týkajú aj oblastí, ktoré je potrebné zlepšiť

29 Predložili sme aj rôzne pripomienky, v ktorých sme poukázali na dôležité otázky a oblasti, ktoré je potrebné zlepšiť, najmä na otázky rozpočtového a finančného riadenia, nepeňažné príspevky členov, vnútorné kontroly platieb a postupy udeľovania grantov.

Rozpočtové a finančné riadenie

30 Zistili sme pretrvávajúce nedostatky v rozpočtovom plánovaní platobných rozpočtových prostriedkov. Predovšetkým:

- o spoločný podnik F4E musel navýšiť platobné rozpočtové prostriedky na rok 2018 o približne 160 mil. EUR alebo 25 % pôvodného rozpočtu na pokrytie skutočných platobných potrieb v roku 2018,
- o v prípade spoločných podnikov SESAR a ECSEL bola miera čerpania platobných rozpočtových prostriedkov v roku 2018 výrazne nižšia, ako sa očakávalo. Došlo k tomu v dôsledku oneskorení vo vykonávaní projektov a skutočnosti, že nevyužitá platobná rozpočtová prostriedky prenesené z predchádzajúcich rokov neboli pri plánovaní potreby rozpočtu na rok 2018 plne zohľadnené.

Úroveň vykonávania činností spoločných podnikov v rámci 7. RP a príspevky členov

31 V roku 2018 bolo plnenie 7. RP a činností programu TEN-T zo strany piatich spoločných podnikov (SESAR, Čisté nebo, IIL, FCH, ECSEL) v záverečnej fáze. Na konci roka 2018 predstavovali príspevky členov na takéto činnosti približne 89 % cieľov týkajúcich sa príspevkov stanovených v zakladajúcich nariadeniach spoločných podnikov (pozri [tabuľku 1](#)).

Tabuľka 1 – 7. RP a TEN-T – Príspevky členov (v mil. EUR)

Príspevky členov (podľa zakladajúceho nariadenia)			Spoločné podniky v rámci 7. RP	Príspevky členov (k 31.12.2018)			
EÚ	Iní členovia	Spolu		EÚ	Iní členovia	Spolu	Miera plnenia
700,0	1 284,3	1 984,3	SESAR 1	634,1	1 099,8	1 733,9	87 %
800,0	600,0	1 400,0	Čisté nebo 1	800,0	608,5	1 408,5	101 %
1 000,0	1 000,0	2 000,0	IIL 1	916,0	735,8	1 651,8	83 %
470,0	470,0	940,0	FCH 1	421,3	442,5	863,8	92 %
655,5	1 784,4	2 439,9	ECSEL (pre Artemis/Eniac)	655,5	1 495,4	2 150,9	88 %
3 625,5	5 138,7	8 764,2	Spolu	3 426,9	4 382,0	7 808,9	89 %

Zdroj: Údaje poskytnuté spoločnými podnikmi.

Úroveň vykonávania činností spoločných podnikov v rámci 7. RP a príspevky členov

32 Príspevky členov zaostávajú za cieľmi stanovenými pre sedem spoločných podnikov (SESAR, Čisté nebo, IIL, FCH, ECSEL, BBI, S2R), ktoré vykonávajú činnosti programu Horizont 2020. V roku 2018, v piatom roku programového obdobia, sa vykonalo len 39 % činností programu Horizont 2020 a súvisiacich doplnkových činností. Ak sa neberú do úvahy doplnkové činnosti, miera plnenia predstavovala len 31 % (pozri [tabuľku 2](#)).

33 Komisia do konca roka 2018 prispela sumou 2,5 mld. EUR v hotovosti (35 % z celkových schválených príspevkov vo výške 7,2 mld. EUR), zatiaľ čo partneri zastupujúci priemysel a výskum poskytli príspevok vo výške 4 mld. EUR (41 % z dohodnutých príspevkov v celkovej výške 9,8 mld. EUR). Túto sumu vo výške 4 mld. EUR tvorilo:

- o 1,7 mld. EUR nepeňažných príspevkov na vlastné operačné činnosti spoločných podnikov v rámci programu Horizont 2020 (z toho približne 0,6 mld. EUR bolo potvrdených na konci roka 2018),
- o 2,3 mld. EUR nepeňažných príspevkov na doplnkové činnosti vykonávané nad rámec pracovných programov spoločných podnikov, ale v rámci rozsahu pôsobnosti spoločných podnikov.

Tabuľka 2 – Horizont 2020 – príspevky členov (v mil. EUR)

Príspevky členov (podľa zakladajúceho nariadenia)				Spoločné podniky v rámci programu Horizont 2020	Príspevky členov (k 31.12.2018)						
EÚ	Ostatní členovia IKOP (1)	Ostatní členovia IKAA (2)	Spolu		EÚ	Validované nepeňažné príspevky na operácie (IKOP)	Nevalidované oznámené nepeňažné príspevky na operácie (IKOP)	Nepeňažné príspevky na iné činnosti (IKAA)	Spolu	Miera plnenia s IKAA	Miera plnenia bez IKAA
585,0	1 000,0	Nie je k dispozícii	1 585,0	SESAR 2020	216,9	128,6	120,2	Nie je k dispozícii	465,7	29 %	29 %
1 755,0	1 228,6	965,3	3 948,9	Čisté nebo 2	816,7	288,0	157,6	801,7	2 064,0	52 %	42 %
1 638,0	1 425,0	Nie je k dispozícii	3 063,0	IIL 2	241,9	144,0	83,9	Nie je k dispozícii	469,8	15 %	15 %
665,0	95,0	285,0	1 045,0	FCH2	318,8	5,4	7,7	636,3	968,2	93 %	44 %
1 185,0	1 657,5	Nie je k dispozícii	2 842,5	ECSEL	512,0	11,3	694,1	Nie je k dispozícii	1 217,4	43 %	43 %
975,0	975,0	1 755,0	3 705,0	BBI	264,6	21,2	36,8	699,9	1 022,5	28 %	17 %
398,0	350,0	120,0	868,0	S2R	158,9	28,2	63,7	160,4	411,2	47 %	34 %
7 201,0	6 731,1	3 125,3	17 057,4	Spolu	2 529,8	626,7	1 164,0	2 298,3	6 618,8	39 %	31 %

1) Nepeňažné príspevky na prevádzkové činnosti spoločných podnikov

2) Nepeňažné príspevky na doplnkové činnosti mimo plánu práce spoločných podnikov

Zdroj: Údaje poskytnuté spoločnými podnikmi.

34 Pokiaľ ide o štyri spoločné podniky (Čisté nebo, FCH, BBI, S2R), zakladajúce nariadenie umožňuje súkromným členom poskytovať nepeňažné príspevky na doplnkové činnosti nad rámec pracovného programu spoločného podniku. Ako sa uvádza v *tabuľke 2*, do konca roka 2018 pozostávala časť príspevkov od členov zastupujúcich priemysel z vykázania nákladov na tieto činnosti.

35 Miera plnenia v prípade nepeňažných príspevkov na prevádzkové činnosti bola 25 %, zatiaľ čo nepeňažné príspevky na doplnkové činnosti predstavovali takmer 75 %. Vzhľadom na to, že nie je povinné zverejňovať v ročných účtovných závierkach zodpovedajúce nepeňažné príspevky na doplnkové činnosti, tieto príspevky neboli zahrnuté do rozsahu auditu.

36 Berieme na vedomie, že nariadenie o zriadení spoločného podniku BBI bolo v roku 2018 zmenené s cieľom umožniť členom zastupujúcim priemysel účtovať ich hotovostné príspevky na úrovni projektu. Domnievame sa však, že existuje vysoké riziko, že členovia zastupujúci priemysel nebudú schopní do konca programu BBI dosiahnuť minimálny požadovaný objem hotovostných finančných príspevkov vo výške 182,5 mil. EUR. V tejto súvislosti sa Komisia koncom roka 2018 rozhodla znížiť rozpočet spoločného podniku na rok 2020 vo výške 205 mil. EUR o 140 mil. EUR.

Vnútorne kontroly platieb

37 Spoločné podniky zaviedli postupy *ex ante* kontroly založené na finančných a prevádzkových administratívnych previerkach. V súvislosti s priebežnými platbami a platbami zostatku v rámci 7. RP vykonávajú nezávislé externé audítorské firmy najaté spoločnými podnikmi *ex post* auditu u prijímateľov a za auditu žiadostí o preplatenie nákladov projektov v rámci programu Horizont 2020 vykonávané *ex post* zodpovedá útvar Komisie pre spoločný audit.

38 Pokiaľ ide o grantové platby zo 7. RP, spoločné podniky (s výnimkou ECSEL) na základe výsledkov *ex post* auditov na konci roka 2018 vykázali zvyškovú chybovosť nepresahujúcu 2 % prah významnosti. Tento výsledok sme potvrdili naším vecným testovaním platieb zostatku grantu. Pokiaľ ide o spoločný podnik ECSEL, značné rozdiely v metodikách a postupoch vnútroštátnych finančných orgánov spoločnému podniku neumožňujú vypočítať jednotnú zvyškovú chybovosť v prípade platieb 7. RP. Pri týchto platbách sme uplatnili zvyškovú chybovosť stanovenú GR RTD pre celý 7. RP, ktorá na konci roka 2018 predstavovala 3,36 %. V dôsledku toho vzhľadom na nízky percentuálny podiel platieb v rámci 7. RP v roku 2018 sa zvyšková chybovosť za celkové

operačné platby podniku ECSEL v danom roku považuje za nižšiu ako prah významnosti.

39 Pokiaľ ide o grantové platby v rámci programu Horizont 2020, všetky spoločné podniky realizujúce projekty v rámci programu Horizont 2020 vykázali na základe výsledkov *ex post* auditov na konci roka 2018 zvyškovú chybovosť nepresahujúcu 2 % prah významnosti. Naše preskúmania audítorskej činnosti útvaru pre spoločný audit a externých audítorských spoločností, ako aj vybrané opätovné testy u prijímateľov tento výsledok potvrdili.

40 Z nášho preskúmania však tiež vyplývali podobné zistenia, ako sa uvádzajú v kapitole 5 našej výročnej správy za rok 2018⁴. Preskúmali sme *ex post* audity vykonané útvarom Komisie pre spoločný audit a jej zmluvnými externými audítormi, a to na základe vzorky grantových platieb, ktoré uhradili všetky orgány EÚ vykonávajúce činnosti programu Horizont 2020. V niektorých záznamoch, ktoré sme preskúmali, sme zistili nejednotné prístupy k výberu vzorky a nedostatky týkajúce sa dokumentácie a správ o kontrolných zisleniach, ako aj nedostatky týkajúce sa kvality audítorských postupov. Takisto sme zistili metodický nedostatok v súvislosti s výpočtom chybovosti: aj keď sa pri *ex post* auditoch len zriedkakedy splní cieľ maximálne pokryť schválené náklady, chybovosť sa systematicky vypočítava na základe všetkých schválených nákladov, a nie na základe skutočne kontrolovanej sumy. Vedie to k podhodnoteniu v porovnaní s chybovosťou, ktorú odhadujeme na základe našej metodiky.

Riadenie projektov a grantov

41 Spoločný podnik S2R v roku 2018 po prvýkrát zverejnil výzvu určenú výhradne pre jeho členov ako pilotný projekt, v ktorom sa financovanie poskytuje vo forme jednorazovej platby. Finanční experti počas hodnotiaceho procesu zistili, že medzi finančnými návrhmi a historickými finančnými údajmi prijímateľov sa vyskytujú významné rozdiely.

42 V prípade spoločného podniku BBI v dôsledku návrhu výzvy na predkladanie návrhov v roku 2018 a riadenia systému hodnotenia návrhov zostala jedna z dvoch hlavných tém výzvy bez financovania napriek tomu, že k obom témam boli predložené oprávnené a vysoko hodnotené návrhy. Pokiaľ ide o spoločný podnik SESAR,

⁴ Pozri kapitolu 5 výročnej správy EDA za rok 2018 – Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť, modul 2.

nedostatky v koncepcii výzvy na predkladanie návrhov v roku 2018 na financovanie z Nástroja na prepájanie Európy (NPE) viedli k prekryvaniu a nezrovnalostiam medzi kritériami na vyhodnotenie ponúk, čo ohrozilo celkovú účinnosť procesu hodnotenia grantov.

43 Napokon už niekoľko rokov sme spolu s externými odborníkmi odporúčali, aby spoločný podnik F4E zaviedol systém riadenia získanej hodnoty (*Earned Value Management*)⁵, aby sa mohla merať výkonnosť na základe pokroku technického projektu spolu s nákladmi vynaloženými na tento pokrok. Hoci spoločný podnik F4E v roku 2018 naďalej používal objem finančných prostriedkov ITER na monitorovanie pokroku svojho projektu, správna rada v apríli 2019 schválila návrh svojej *ad hoc* pracovnej skupiny týkajúci sa systému riadenia získanej hodnoty.

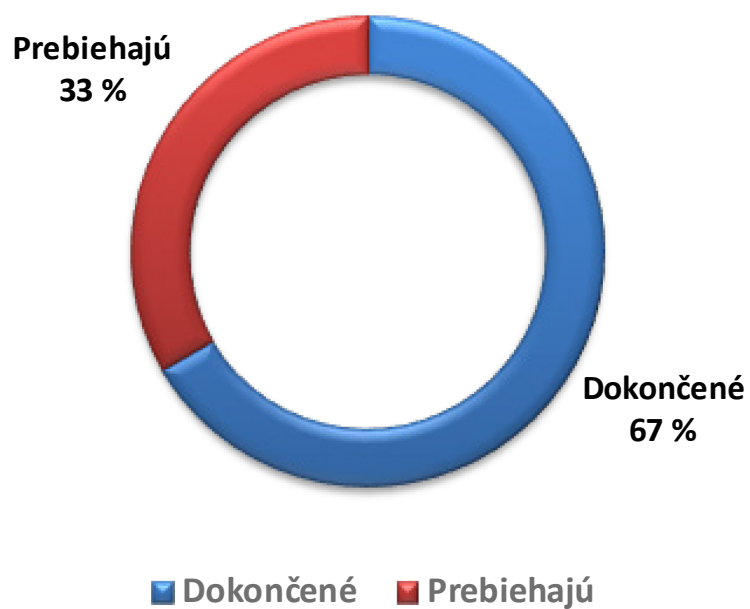
Kontrola prijatia opatrení na základe predchádzajúcich audítorských zistení

44 Vo väčšine prípadov prijali spoločné podniky nápravné opatrenia v nadväznosti na pripomienky a poznámky uvedené v našich špecifických ročných správach z predchádzajúcich rokov. Z *ilustrácie 7* vyplýva, že k 30 pripomienkam, ktoré neboli na konci roku 2017 vyriešené, boli v roku 2018 prijaté nápravné opatrenia: 20 pripomienok (67 %) bolo dokončených a 10 pripomienok (33 %) zostalo na konci roka 2018 nedokončených. Ďalšie podrobnosti sú uvedené v prílohách ku kapitole 3 správy v úplnom znení.

---

⁵ Riadenie získanej hodnoty pomáha projektovým manažérom merať výkonnosť projektov. Ide o systematický proces monitorovania projektov, ktorý sa používa na zistenie odchýlok v napredovaní projektu na základe porovnania vykonanej a plánovanej práce. Používa sa pri kontrole nákladov a harmonogramu a na poskytovanie kvantitatívnych údajov pri rozhodovaní o projekte. Základný scenár projektu je nevyhnutnou zložkou riadenia získanej hodnoty a slúži ako referenčný bod pre všetky činnosti súvisiace s riadením získanej hodnoty.

**Ilustrácia 7 – Kontrola prijatia opatrení na základe pripomienok
z predchádzajúcich rokov**

Zdroj: EDA.

Iné audity a preskúmania súvisiace so spoločnými podnikmi

45 V rokoch 2018 a 2019 sme vydali aj niekoľko osobitných správ a preskúmaní, ktoré sa týkali spoločných podnikov (pozri *ilustráciu 8*)

Ilustrácia 8 – Výsledky auditu vyplývajúce z iných produktov týkajúcich sa spoločných podnikov, ktoré nedávno vydal EDA

Osobitná správa EDA č. 28/2018:
Väčšina opatrení zameraných na zjednodušenie zavedených do programu Horizont 2020 uľahčila život príjemcom, stále však existujú príležitosti na zlepšenia

Z programu Horizont 2020 sa poskytuje financovanie výskumným pracovníkom, výskumným ústavom, univerzitám, súkromným firmám a verejným subjektom, buď jednotlivo alebo v konzorciu, ktoré spolupracujú na projektoch v oblasti výskumu. S rozpočtom vo výške 76,4 mld. EUR na obdobie 2014 až 2020 je najväčším programom v oblasti výskumu a inovácií na svete.

Pri tomto audite sme skúmali, či zmeny zavedené programom Horizont 2020 účinne znížili administratívnu záťaž pre príjemcov. Dospeli sme k záveru, že väčšina opatrení na dosiahnutie zjednodušenia bola účinná, aj keď nie všetky opatrenia priniesli želaný výsledok a stále existujú možnosti na zlepšenie. Prijímatelia potrebujú usmernenia a nástroje, ktoré sa ľahšie používajú, a Komisia musí ešte ďalej testovať vhodnosť a použiteľnosť nových systémov financovania. Stabilita pravidiel je tiež dôležitá a hoci sa prijímatelia dokážu prispôbiť komplexnosti, časté zmeny usmernenia môžu viesť k nejasnostiam a vyvolávajú neistotu.

Podrobné údaje o záveroch z auditu, súvisiacich odporúčaniach a odpoved' kontrolovaného orgánu možno nájsť na webovom sídle EDA eca.europa.eu.

Zdroj: EDA.

Osobitná správa EDA č. 11/2019:
Právne predpisy EÚ týkajúce sa modernizácie manažmentu letovej prevádzky priniesli hodnotu, no financovanie bolo z veľkej časti zbytočné – zavedenie projektu SESAR

EÚ začala program s názvom SESAR v roku 2005 s cieľom harmonizovať a modernizovať systémy a postupy manažmentu letovej prevádzky (ATM) v Európe. Tieto systémy sa tradične vyvíjajú na vnútroštátnej úrovni. EÚ vyčlenila na projekt SESAR v období 2005 až 2020 spolu 3,8 mld. EUR. Z tejto sumy bola na podporu zavádzania takýchto systémov a postupov vyčlenená suma vo výške 2,5 mld. EUR.

Pri tomto audite sme overovali pomoc EÚ vo fáze zavádzania programu SESAR, ktorý je technologickým pilierom iniciatívy EÚ jednotné európske nebo (SES). Dospeli sme k záveru, že regulačný zásah EÚ vo forme spoločných projektov má pridanú hodnotu. Zistili sme však tiež, že financovanie EÚ na podporu modernizácie ATM bolo vo veľkej miere neodôvodnené a že v riadení tohto financovania sú nedostatky. Európskej komisii sme tiež predložili niekoľko odporúčaní, ktoré jej majú pomôcť zlepšiť jej podporu na modernizáciu ATM.

Podrobné údaje o záveroch z auditu, súvisiacich odporúčaniach a odpoved' kontrolovaného orgánu možno nájsť na webovom sídle EDA eca.europa.eu.

Situačná správa za rok 2018:
Na ceste k úspešnému odvetviu dopravy v EÚ: problémy, ktorými sa treba zaoberať

Táto situačná správa obsahuje opis a analýzu opatrení, ktoré EÚ uskutočňuje v oblasti dopravy. Zamerali sme sa na investície do infraštruktúry financované z rozpočtu EÚ a nastolili sme prierezové témy, ktoré sme určili pri nedávnych auditoch v rámci piatich hlavných druhov dopravy: v cestnej, železničnej, leteckej, vo vnútrozemskej vodnej doprave a v námornej doprave.

Zistili sme, že EÚ dosiahla pokrok v oblasti rozvoja infraštruktúry a otvárania vnútorného dopravného trhu, no upozorňujeme tiež na to, že EÚ potrebuje riešiť šesť kľúčových výziev na ceste k zlepšenej mobilite v rámci Únie. Týkajú sa pridelovania zdrojov podľa cieľov a priorít, lepšieho plánovania, údržby infraštruktúry, účinného presadzovania, presunu prepravy tovaru z ciest a zabezpečenia pridanej hodnoty EÚ.

Prostredníctvom poskytnutia jasných a dostupných informácií zainteresovaným stranám má táto situačná správa motivovať zainteresované strany, aby zlepšili opatrenia a/alebo ich lepšie koordinovali s cieľom pridať hodnotu úsiliu EÚ o splnenie jej cieľov v oblasti dopravnej politiky.

Podrobné údaje o záveroch z auditu, súvisiacich odporúčaniach a odpoved' kontrolovaného orgánu možno nájsť na webovom sídle EDA eca.europa.eu.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie